

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/137/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3818200815
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexander Mojš
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:3818200815.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Alexandra Mojša a sudcov JUDr. Ivica Hanuskovej a Mgr. Štefana Baláža, v spore žalobcu Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovaným 1/ U. C., nar. XX. XX. XXXX bytom S., V. XXX/XX a 2/ M. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom S., V. XXX/XX, zastúpenej E. V. T. & T. - E., L.. so sídlom v N.i, T., o zaplatenie 8.338,11 EUR s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec, č. k. 11Csp/93/2018-144 zo dňa 13. 02. 2019 takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, p o t v r d z u j e .
- II. Žalobca je p o v i n n ý nahradiť žalovanej 2/ trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %.
- III. Vo zvyšku z o s t á v a rozsudok okresného súdu nedotknutý.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom uložil súd prvej inštancie žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi istinu v sume 8.338,11 EUR, vyčíslené úroky 236,02 EUR, úroky z omeškania 5,90 EUR, poplatky za poistenie 6,90 EUR a ďalej 5 % ročný úrok z omeškania zo sumy 8.338,11 EUR od 03. 01. 2018 do zaplatenia a 5 % úrok z omeškania zo sumy 236,02 EUR od 03. 01. 2018 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku (I. výrok). Žalobu zamietol v prevyšujúcej časti, ktorou žalobca požadoval zaplatenie 9,9 % úroku ročne zo sumy nezaplatennej istiny 8.338,11 EUR od 03. 01. 2018 do zaplatenia (II. výrok). Žalovaných v rade 1/ a 2/ zaviazal spoločne a nerozdielne na náhradu trov konania žalobcovi v rozsahu 100 % (III. výrok).

2.1. Okresný súd mal preukázané, že na základe žiadosti o poskytnutie úveru zo dňa 25. 06. 2015, ktorá bola podpísaná oboma žalovanými, strany sporu uzavreli dňa 02. 07. 2015 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX - pôžička, ktorou žalobca poskytol peňažné prostriedky v sume 10.000 EUR s úrokovou sadzbou 9,9 % ročne a žalovaní 1/ a 2/ sa zaviazali splácať úver v 108 mesačných anuitných splátkach po 140,88 EUR spolu s poplatkom za poistenie úveru 3,45 EUR mesačne. V zmluve bol dohodnutý termín splatnosti prvej splátky 27. 07. 2015, splatnosť nasledujúcich splátok vždy k 27. dňu v mesiaci a konečná splatnosť úveru do 27. 06. 2024. V zmluve je ďalej uvedená výška RPMN 11,4 %, priemerná hodnota RPMN ku dňu uzavretia zmluvy 10,39 %, celková čiastka, ktorú musí klient zaplatiť 15.515,04 EUR, odplata 13,31 % a úrok z omeškania 5 %.

2.2. Uvedený úver bol čerpaný na poplatok za poskytnutie úveru v sume 300 EUR, na splatenie iného úveru v sume 6.748,43 EUR, na splatenie iného úveru v sume 562,21 EUR a suma 2.389,36 EUR bola prevedená na účet žalovaného 1/.

2.3. Žalovaní splácali úver nepravidelne. Do predčasného zosplatenia úveru uhradili na istine 1.661,89 EUR a na úrokoch 2.058,32 EUR. Písomným podaním z 28. 08. 2017 žalobca upozornil žalovaných

na zaplataenie omeškaných splátok úveru a písomným podaním zo dňa 02. 01. 2018 žalovaných vyzval na predčasné splatenie úveru v zostávajúcej sume 8.616,93 EUR do 12. 01. 2018. Pre zosplatenie úveru boli rozhodujúce neuhradené splátky za mesiace september až december 2017 a okresný súd mala preukázané, že žalobca uplatnil svoje právo po uplynutí troch mesiacov od omeškania žalovaných dlžníkov so splátkami podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

3. Okresný súd uložil žalovaným povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 8.338,11 EUR, dohodnuté zmluvné úroky, vyčíslené do zosplatenia úveru v sume 236,02 EUR a úroky z omeškania ku dňu zosplatenia úveru v sume 5,90 EUR, ako aj poplatky za poistenie schopnosti splácať úver vo výške 6,90 EUR. Žalovaným, ktorí sú v omeškani s platením peňažného dlhu ďalej uložil povinnosť zaplatiť úrok z omeškania vo výške 5 % ročne od 03. 01. 2018, t. j. od zosplatenia úveru zo sumy žalovanej istiny 8.338,11 EUR. Súd priznal úrok z omeškania aj zo sumy vyčíslených zmluvných úrokov 236,02 EUR, ktoré sa stali súčasťou istiny, lebo zmluvné úroky boli súčasťou anuitnej splátky.

4. Okresný súd zamietol žalobu v časti zmluvného 9,9 % ročného úroku z nezaplatennej istiny 8.338,11 EUR od 03. 01. 2018 do zaplatenia, keď sa nestotožnil s tvrdením žalobcu, že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. Na posudzovanú spotrebiteľskú úverovú zmluvu sa vzťahuje právna úprava § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu, od poskytnutia peňažných prostriedkov do splatnosti úveru požadovať za poskytnutý úver dohodnuté zmluvné úroky. Niet kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Predčasné zosplatenie úveru predstavuje jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Zosplatením úveru nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul držať peňažné prostriedky u sba a tieto užívať a preto niet dôvodu, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby peňažných prostriedkov zo strany spotrebiteľa. Poukázal na rozhodovaciu prax súdov, v zmysle ktorej nemožno priznať úroky z úveru po jeho zosplatení, kedy nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Po splatnosti spotrebiteľského úveru zákon priznáva dodávateľovi za držanie finančných prostriedkov od dlžníka úrok z omeškania alebo zmluvnú pokutu. Žalobu v časti zmluvného úroku po zosplatení zamietol, pretože takéto zmluvné dojednanie spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa a v posudzovanom právnom vzťahu zhoršuje jeho postavenie ako dlžníka.

5. Na právne zdôvodnenie okresný súd uviedol § 52, § 53 ods. 9 a § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Žalobcovi okresný súd priznal podľa § 255 ods. 1 CSP plnú náhradu trov konania, lebo jeho žalobe na peňažné plnenie v celom rozsahu vyhovel a zamietnutie žaloby sa týkalo len nepatrnej časti príslušenstva žalovanej pohľadávky.

6. Proti zamietajúcej časti rozsudku, v ktorej súd prvej inštancie nepriznal žalobcovi zmluvný úrok po zosplatení úveru, podal včas odvolanie žalobca, ktorý namietal nesprávne právne posúdenie. Podľa úverovej zmluvy je obsahom záväzku dlžníka aj nárok na dohodnutý úrok z úveru, aj na úrok z omeškania. Právna úprava úverovej zmluvy v § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka je dispozitívna a strany si dohodli povinnosť platiť úroky. Poukázal na rozhodnutia všeobecných súdov v obdobnej veci, ktorými bolo banke priznané právo na zaplataenie zmluvného úroku do zaplataenie sumy celého úveru, pretože uvedené právo sa neposudzuje z hľadiska oprávnenia veriteľa na zosplatenie úveru. V odôvodnení týchto súdnych rozhodnutí je podstatná argumentácia pre priznanie uplatneného nároku. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil, žalobe v plnom rozsahu vyhovel a priznal žalobcovi náhradu trov konania.

7. Žalovaná v rade 2/ M. L. sa vyjadrila k odvolaniu prostredníctvom právneho zástupcu podaním zo dňa 25. 04. 2019. Žalobca v odvolaní uviedol viacero rozhodnutí všeobecných súdov, hoci súd prvej inštancie konštatoval, že rozhodovacia prax nie je v otázke úrokov po zosplatení jednotná a že niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Zmluvné úroky popri úrokoch z omeškania sú odklonom od zákona v neprospech žalovaných spotrebiteľov a vo svojom dôsledku adorujú zákonnému pravidlu vyjadrenému v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Mimoriadnym zosplatením úveru veriteľ navodzujú stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho odpadá na jeho strane obmedzenie práva disponovať s istinou, keďže dlžník už nemá právny titul mať peňažné

prostriedky u seba. Veriteľ požaduje inkasovať úroky, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo spotrebiteľovi nie sú garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred zmenou, vyvolanou veriteľom zosplatením peňažného záväzku. Navrhla rozsudok okresného súdu potvrdiť a priznať náhradu trov odvolacieho konania.

8. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contr. CSP) rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP potvrdil, pretože rozhodnutie je vecne správne.

9. Odvolanie žalobcu nebolo dôvodné. Nebolo sporné, že žalovaní v rade 1/ a 2/ úverovú zmluvu uzavreli ako spotrebiteľia a preto sa posudzovaný zmluvný vzťah okrem ustanovení Obchodného zákonníka o úverovej zmluve, riadi ustanoveniami zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a Občianskym zákonníkom. Právna úprava podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka prikazuje v spotrebiteľských vzťahoch vždy použiť právnu úpravu podľa Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Nebolo sporné, že žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru a účinky splatnosti nastali dňa 03. 01. 2018, odkedy sa dlžníci dostali do omeškania s plnením peňažného záväzku.

10.1. Okresný súd založil svoje rozhodnutie na právnom závere, že predčasné zosplatenie úveru predstavuje jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové okamžité vrátenie celej požičanej istiny a po zosplatení nemožno priznať úroky z úveru, lebo nastupuje režim platenia úrokov z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

10.2. Odvolací súd sa stotožňuje s dôvodmi pre zamietnutie zmluvného úroku po zosplatení, ktorý veriteľ požaduje až do vrátenia peňažných prostriedkov a poukazuje na rozhodovaciu prax súdov v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici pri posudzovaní zmluvného úroku a úroku z omeškania po splatnosti úveru, od ktorej sa nemá dôvod odchyliť a ktorá bola vyjadrená už v rozhodnutí Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/190/2014. Z týchto rozhodnutí vyplýva, že odplata pre veriteľa v podobe zmluvného úroku aj úroku z omeškania popri sebe je v spotrebiteľskom úverovom vzťahu po zosplatení úveru veriteľom vylúčená. V prípade zosplatenia spotrebiteľského úveru veriteľ svojím právnym úkonom vyvolal stav, po ktorom má právo požadovať okamžite späť celú sumu peňažných prostriedkov. Zosplatením úveru došlo k zmene obsahu záväzku, ktorý vyvolal veriteľ. Odpadá jeho zmluvné obmedzenie v dispozícii s peňažnými prostriedkami, keďže spotrebiteľ stratil právo výhody dohodnutých anuitných splátok, v ktorých splácal popri sebe v stanovenom pomere istinu úveru aj zmluvný úrok ako odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky.

10.3. Po zosplatení úveru je pomer splácania istiny a úroku závislý od iných skutočností, ktoré nie sú v čase uzavretia zmluvy známe a závisia len od schopnosti dlžníka zaplatiť istinu úveru. Zmluvné dojednanie, v ktorom si dodávateľ od spotrebiteľa vyhradzuje nárok na zmluvný úrok zo splatnej istiny a popri zmluvnom úroku aj nárok na úrok z omeškania, spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa. V spotrebiteľskom vzťahu sa uplatní § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorý výslovne upravuje následky omeškania s plnením peňažného dlhu, kedy má veriteľ právo požadovať od dlžníka úroky z omeškania.

11. O nároku na náhradu trov konania súd rozhoduje v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 1 CSP). Vzhľadom výsledok konania vo veci samej bol správny aj záver okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania, ktoré priznal žalobcovi. V odvolacom konaní však bola úspešná žalovaná v 2/ rade, ktorej vznikli trovy podaním vyjadrenia k odvolaniu, preto krajský súd neúspešnému žalobcovi v zmysle § 255 ods. 1 CSP uložil povinnosť nahradiť žalovanej 2/ trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

12. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 8.338,11 EUR, vyčíslené úroky 236,02 EUR, úroky z omeškania 5,90 EUR, poplatky za poistenie 6,90 EUR a ďalej 5 % ročný úrok z omeškania zo sumy 8.338,11 EUR od 03. 01. 2018 do zaplatenia a 5 % úrok z omeškania zo sumy 236,02 EUR od 03. 01. 2018 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku (I. výrok) zostáva nedotknutý.

13. Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.
Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

Je povinnosťou dovolateľa v dovolaní vysvetliť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

Dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Nedostatky dovolania vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP.